

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSKK/80

T.C.
YARGITAY
10. Hukuk Dairesi

Esas No. 2019/6177
Karar No. 2020/4489
Tarihi: 16/09/2020

- **SİGORTALILIK BAŞLANGIÇ TESPİTİ**
- **İŞE GİRİŞ BİLDİRGESİNİN SİGORTALILIK BAŞLANGICININ TESPİTİ İÇİN TEK BAŞINA YETERLİ OLMADIĞI FİİLİ ÇALIŞMANIN DA KANITLANMASININ GEREKTİĞİ**

ÖZETİ: Yöntemince düzenlenip süresi içinde kuruma verilen işe giriş bildirgesi, kişinin işe alınmış olduğunu gösterirse de, fiili çalışmanın varlığının ortaya koyulması açısından tek başına yeterli kabul edilemez. Sigortalılıktan söz edebilmek için, çalışmanın varlığı, Yargıtay uygulamasında 506 sayılı Kanununun 79/8.maddesine dayalı sigortalılığın tespiti davaları yönünden kabul edilen ilkelere uygun biçimde belirlenmelidir. Zira sigortalılığın başlangıcına yönelik her dava, aynı zamanda sigortalılığın tespiti istemini de içerir. Aksine düşünce, özellikle yaşlılık aylığının kabulü için öngörülen sigortalılık süresi yönünden çalışanlar ile çalışmayanlar arasında, adaletsiz ve haksız bir durum yaratır. Bu nedenle, işe giriş bildirgesinin verildiği, ancak, yasal diğer belgelerin bulunmadığı durumlarda, çalışma olgusunu ortaya koyabilecek inandırıcı ve yeterli kanıtlar aranmalı ve Anayasa'nın 60. maddesinde tanımlanan sosyal güvenlik hakkının niteliği gereği bu tür davalarda, hâkim, doğrudan soruşturmayı genişleterek, sigortalılık koşullarının oluşup oluşmadığını resen belirlemelidir

DAVA: Dava, sigorta başlangıç tarihinin tespiti istemine ilişkindir. İlk Derece Mahkemesince, hükümde belirtilen gerekçelerle davanın kabulüne dair verilen karara karşı davalı kurum vekili tarafından istinaf yoluna başvurulması üzerine, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 34. Hukuk Dairesince davalı kurum vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 34. Hukuk Dairesince verilen kararın, davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi ... tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

I-İSTEM

Davacı vekili, müvekkilinin sigortalılık başlangıç tarihinin 01.06.1981 tarihi olduğunun tespitine karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

II-CEVAP

Davalı Kurum vekili, davanın reddini talep etmiştir.

III-MAHKEME KARARI

A-İLK DERECE MAHKEME KARARI

" Davanın kabulüne;

59068202406 TC kimlik numaralı davacı ...'nın sigortalılığının başlangıç tarihinin 01/06/1981 tarihi olduğunun tespitine" karar verilmiştir.

B-BAM KARARI

"Bakırköy 4. İş Mahkemesinin 19/12/2018 tarih, 2018/49 Esas- 2018/358 Karar sayılı kararı usul ve esas yönünden hukuka uygun bulunduğundan davalı Kurum vekilinin istinaf başvurusunun 6100 sayılı Yasanın 353/1-b-1 maddesi gereğince ESASTAN REDDİNE" karar verilmiştir.

IV-TEMYİZ KANUN YOLUNA BAŞVURU VE NEDENLERİ:

Davalı kurum vekili, davaya konu kararın bozulmasını talep etmiştir.

V-İLGİLİ HUKUK KURALLARI VE İNCELEME:

01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanunun geçici 7/1. maddesi hükmünde yer alan düzenleme ile genel olarak Kanunların geriye yürümemesi (geçmişe etkili olmaması) kuralı karşısında, davanın yasal dayanağının 506 sayılı Kanun olduğu kabul edilmelidir.

Dava konusu somut olayda mahkemece, davacı tanık beyanları dikkate alınarak davanın kabulüne karar verilmiş ise de; sigortalılık başlangıcının tespitine ilişkin YHGK'nun 01.06.2011 günlü 2011/307 E. - 2011/366 K. sayılı, 21.09.2011 günlü ve 2011/527 E. - 2011/552 K. sayılı ilamları gözetildiğinde eksik inceleme sonucu hüküm kurulduğu anlaşılmıştır.

YHGK'nun belirtilen ilamlarında da bahsedildiği üzere, 506 sayılı Kanunun 108.maddesi uyarınca, sigortalılık başlangıcı yönünden salt işe giriş bildirgesi verilmiş bulunması yeterli olmayıp, ayrıca Kanunun 2.maddesinde öngörülen şekilde fiili çalışmaların aranması da gereklidir.

Bu nedendir ki, somut olayda uyumsuzluk fiili çalışma olgusunun yönteminde kanıtlanmış olup olmadığı, mahkemece bu yönde yapılan inceleme ve araştırmanın hükme yeterli bulunup bulunmadığı noktasında toplanmaktadır.

Yönteminde düzenlenip süresi içinde kuruma verilen işe giriş bildirgesi, kişinin işe alınmış olduğunu gösterirse de, fiili çalışmanın varlığının ortaya koyulması açısından tek başına yeterli kabul edilemez. Sigortalılıktan söz edebilmek için, çalışmanın varlığı, Yargıtay uygulamasında 506 sayılı Kanunun 79/8.maddesine dayalı sigortalılığın tespiti davaları yönünden kabul edilen ilkelere uygun biçimde belirlenmelidir. Zira sigortalılığın başlangıcına yönelik her dava, aynı zamanda sigortalılığın tespiti istemini de içerir. Aksine düşünce, özellikle yaşlılık aylığının kabulü için öngörülen sigortalılık süresi yönünden çalışanlar ile çalışmayanlar arasında, adaletsiz ve haksız bir durum yaratır. Bu nedenle, işe giriş bildirgesinin verildiği, ancak, yasal diğer belgelerin bulunmadığı durumlarda, çalışma olgusunu ortaya koyabilecek inandırıcı ve yeterli kanıtlar aranmalı ve Anayasa'nın 60. maddesinde tanımlanan sosyal güvenlik hakkının niteliği gereği bu tür davalarda, hâkim, doğrudan soruşturmayı genişleterek, sigortalılık koşullarının oluşup oluşmadığını resen belirlemelidir.

Bunun için de bu tür davalarda, işyerinde tutulması gerekli dosyalar ile kurumdaki belge ve kanıtlardan yararlanılmalı, ücret bordroları getirilmeli, müfettiş raporları olup olmadığı araştırılmalı, işyeri çalışanları saptanmalı ve sigortalının hangi işte ne kadar süre ile çalıştığı açıklanmalıdır.

Mahkemece, uyumsuzluk konusu döneme ilişkin dönem bordroları istenilmiş ise de resen bordro tanığı dinlenilmediği anlaşılmalı, Mahkemece yapılması gereken iş, işyerinde bordroda kayıtlı çalışanlar da tespit edilerek dinlendikten sonra sonucuna göre karar vermektir ibarettir.

Mahkemece, açıklanan maddi ve hukuki esaslar gözetilmeksizin, eksik araştırma ve inceleme ile yanlılgı değerlendirme sonucu yazılı biçimde hüküm kurulması, usul ve yasa aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 34. Hukuk Dairesinin istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin kararının kaldırılarak İlk Derece Mahkemesince verilen hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 34. Hukuk Dairesi kararının HMK'nın 373/1 maddesi gereği kaldırılarak temyiz edilen ilk derece mahkemesi hükmünün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, 16.09.2020 gününde karar verildi.